

ΤΟ ΠΕΡΙΚΕΙΜΕΝΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Συμπληρώστε στον ακόλουθο πίνακα τη στήλη με τα στοιχεία του περικειμένου, όπως στο παράδειγμα 1.

	ΛΕΞΙΚΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	ΚΕΙΜΕΝΙΚΑ ΣΧΗΜΑΤΑ	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΚΕΙΜΕΝΟΥ
	Ο πομπός		
	Τι επιλέγει;	Τι κάνει;	Σε τι στοχεύει;
1. Ας κάνουμε, λοιπόν, μια δεύτερη σκέψη, ας επιβιβαστούμε σε αυτό το «τρένο», το οποίο μπορεί να πραγματοποιεί ψηφιακές στάσεις, να περνάει από τοπία με διαφορετικές απόψεις, με κάποιες διασκεδαστικές συγκρούσεις, με την έννοια του παιχνιδιού μέσα τους – το οποίο όλοι χρειαζόμαστε –, όμως ας προσέξουμε! Όταν το τρένο αποκτήσει ιλιγγιώδη ταχύτητα, καλό θα ήταν να είμαστε προσεκτικοί και να μην πέσουμε στον γκρεμό.	- ρηματικούς τύπους, όπως «ας κάνουμε, ας επιβιβαστούμε, ας προσέξουμε. - α' πληθ. πρόσωπο	- συγκρίνει, - παραλληλίζει το ταξίδι με το τρένο με τη χρήση των μκδ.	- να προτρέψει στο άρθρο του - να παρακινήσει τον αναγνώστη να χρησιμοποιεί πιο συνετά τα μκδ.
2. Η έννοια του ανθρωπισμού σήμερα έχει πάρει πολλά πρόσωπα. Ο σύγχρονος ιατρός φαίνεται ότι έχει καλά φυλαγμένο μέσα του αυτό της προσφοράς και της συλλογικότητας στο κοινωνικό σύνολο αφήνοντας πίσω κάθε ατομικισμό και ιδιοτέλεια. Καθήκον όλων των δασκάλων να διαφυλάξουμε και να προάγουμε τον νέο ανθρωπισμό στους φοιτητές μας παράλληλα με την έκθεσή τους σε κάθε νέα προσέγγιση και εξέλιξη της ιατρικής επιστήμης.	- «πολλά πρόσωπα ... αυτό της προσφοράς» - «Καθήκον όλων μας να...»	γενικό-ειδικό	
3. Σκεφτείτε για μια στιγμή τι είναι ο πλανήτης μας και τι θα μπορούσε να είναι. Τώρα για τους περισσότερους ανθρώπους υπάρχουν μόχθος και πείνα, συνεχείς κίνδυνοι και περισσότερο μίσος παρά αγάπη. Ο	- προστακτική έγκλιση («σκεφτείτε») - επαναφορά («αν...»)	αποτέλεσμα – προϋπόθεση	

ΤΟ ΠΕΡΙΚΕΙΜΕΝΟ

κόσμος μας θα μπορούσε να είναι ένας ευτυχισμένος κόσμος, αν η συνεργασία εφαρμοζόταν περισσότερο από τον ανταγωνισμό, αν η μονότονη εργασία γινόταν από μηχανές, εάν ό,τι ωραίο υπάρχει στη φύση δεν καταστρεφόταν για να παραχωρήσει τη θέση του σε τρομερές μηχανές που δημιουργήθηκαν μόνο για να σκοτώνουν, εάν αυτό που ευνοεί τη χαρά γινόταν περισσότερο σεβαστό από το να μετράμε βουνά από πτώματα.	- αντιθέσεις («μίσος vs αγάπη»)		
4. - Και ποιο ανάγνωσμα θα συστήνατε σε έναν έφηβο σήμερα; - «Τα ποιήματα του Κωνσταντίνου Καβάφη, χωρίς δεύτερη κουβέντα. Σίγουρα θα δυσκολευτεί, αλλά αξίζει τον κόπο. Κάποτε, σε μια έκθεση βιβλίου, ένας εκδότης είχε πει το εξής σε έναν επισκέπτη που γελούσε με τα βιβλία της Έμιλι Ντίκινσον: “Τώρα γελάτε, αλλά όταν σας πιάσουν οι υπαρξιακές ανησυχίες, σε αυτά τα βιβλία θα γυρέψετε τις απαντήσεις”».	- χρονικοί προσδιορισμοί, όπως «Κάποτε» - παρελθοντικοί χρόνοι	αφηγείται και δίνει ένα παράδειγμα για να επιβεβαιώσει τη θέση του «θα δυσκολευτεί... τον κόπο»)	
5. Σε αρκετές χώρες της Ευρώπης (Γαλλία, Αγγλία, Γερμανία) το κράτος αντιμετωπίζει έλλειψη δασκάλων για τα σχολεία. Ο λόγος δεν είναι, όπως θα νόμιζε κανείς, οικονομικός, διότι αυτό συμβαίνει και στις χώρες όπου οι αποδοχές τους είναι ικανοποιητικές (Γερμανία). Ο λόγος που οι δάσκαλοι φεύγουν από τα σχολεία ή που δεν πάνε σε αυτά και προτιμούν άλλες εργασίες είναι η κοινωνική απαξίωση της δουλειάς τους αλλά και η άκαρπη ταλαιπωρία τους μέσα σε αδιάφορες και απείθαρχες τάξεις.	- η επανάληψη της λέξης «λόγος» και η άρση-θέση	φαινόμενο-αίτιο	
6. Αν θέλουμε να προστατεύσουμε το φυσικό περιβάλλον και να αποτρέψου-			

ΤΟ ΠΕΡΙΚΕΙΜΕΝΟ

με τη διαγραφόμενη απειλή μιας οικολογικής καταστροφής, θα πρέπει να περάσουμε από μια κοινωνία που βασίζεται εξ ολοκλήρου στο οικονομικό υπόδειγμα της ποσότητας, σε μια κοινωνία που θα βασίζεται στο οικολογικό υπόδειγμα της ποιότητας. Από αυτή την επαναστατική μετάβαση κρίνεται, άλλωστε, τόσο το πρόβλημα της βιώσιμης ανάπτυξης όσο και εκείνο της υπέρβασης του χάσματος ανάμεσα σε βορρά και νότο του κόσμου.	- η δεοντική τροπικότητα που δηλώνεται με την υπόθεση «Αν θέλουμε...» κι έπειτα με το «πρέπει».	πρόβλημα-λύση-αξιολόγηση	
7. Αν οι τύποι του καλού δασκάλου είναι πολλοί, το βέβαιο είναι πως ο καλός δάσκαλος δεν είναι χειριστής εργαλείων και τεχνικών, όπως θέλει να μας πείσει μια τρέχουσα αφιλοσόφητη άποψη. Καλός δάσκαλος είναι ή, ακριβέστερα, μπορεί να γίνει μόνο εκείνος που έχει παιδεία, που αγαπάει το αντικείμενο το οποίο διδάσκει και θέλει να το παραδώσει στα παιδιά που έχει απέναντί του, να τα πείσει και εκείνα να το αγαπήσουν. Ο δάσκαλος αυτός θα συναντηθεί με τον μαθητή – δεν θα βαρεθώ να το επαναλαμβάνω – πάνω στο ανοιχτό βιβλίο, όποια υλική μορφή και αν έχει αυτό. Ο καλός δάσκαλος δεν συμμορφώνεται με τον κόσμο των μαθητών, αλλά τους διδάσκει έναν άλλον κόσμο τον οποίο εκείνοι αγνοούν, συμβάλλοντας με αυτόν τον τρόπο στο να καταλάβουν, «με καιρό και με κόπο», όταν θα έχουν φύγει πια από το σχολείο, ότι ο κόσμος των ανθρώπων, όλων των εποχών και όλων των γλωσσών, είναι κοινός. Όσο ο κόσμος στον οποίο ζούμε θα εξακολουθήσει να είναι αναγνωρίσιμος, καλός δάσκαλος είναι εκείνος που θα βοηθήσει τον μαθητή να χτίσει την προσωπική βιβλιοθήκη του, όπου θα	- η επανάληψη της φράσης «καλός δάσκαλος είναι». - άρση-θέση («Ο καλός δάσκαλος δεν συμμορφώνεται με τον κόσμο των μαθητών, αλλά τους διδάσκει...») για να τονιστεί ο νέος ρόλος που πρέπει να επιτελέσει.	ορισμός και άρση-θέση	

ΤΟ ΠΕΡΙΚΕΙΜΕΝΟ

αποσύρεται για να παίρνει απόσταση από την ηλιθιότητα και την ευτέλεια των εικόνων που βομβαρδίζουν την οθόνη του, και να σκεφτεί νηφάλια τον κόσμο και τη δική του θέση μέσα σε αυτόν.			
8. Είπε ένας Γάλλος ποιητής, ο Ρεμπώ, πως η πράξη για τον ποιητή είναι ο λόγος του. Κι είχε δίκιο. Αυτό έκανε ο Σολωμός, που για να θρέψει το αθάνατο ποίημά του «Ελεύθεροι Πολιορκημένοι» έσωσε και παράδωσε στη φυλετική μας μνήμη το Μεσολόγγι και τους αγώνες του. Αυτό έκαναν ο Παλαμάς, ο Σικελιανός, ο Σεφέρης. Στα φτωχά μου μέτρα το ίδιο πάσχισα να κάνω κι εγώ. Πάσχισα να κλείσω μέσα στην ψυχή μου, την ψυχή όλου του ελληνικού λαού. Να δω πόσο μοιάζανε όλοι οι αγώνες του, από την αρχαία εποχή ίσαμε σήμερα, για το δίκιο και για τη λευτεριά. Κι αυτό θα κάνω όσα χρόνια μου δώσει ο Θεός να ζήσω. Αυτή είναι η πράξη μου. Και το γεγονός ότι έφτασαν να τη γνωρίσουν οι ξένοι, είναι μία νίκη. Όχι δική μου νίκη. Δική σας. Γι' αυτό σας ευχαριστώ. Κι αν μου το συγχωρείτε - να σας δώσω μια γνώμη - ακούστε την: όσο καλά κι αν ζείτε σε αυτή τη φιλόξενη, την ευγενική χώρα, όσο κι αν νιώθετε καλά και στεριώνετε και κάνετε οικογένεια - μην ξεχνάτε την πατρίδα και προπαντός τη γλώσσα μας. Πρέπει να είσαστε υπερήφανοι, εμείς και τα παιδιά μας για τη γλώσσα μας.	- «Είπε ένας...» - η αντωνυμία «αυτό» ως στοιχείο συνοχής - προστακτική («ακούστε την») - αποτρεπτική υποτακτική («Μην ξεχνάτε») - τροπικότητα υποχρέωσης («Πρέπει»)	- η μαρτυρία του Ρεμπώ - τα παραδείγματα-περιπτώσεις του Σολωμού, του Παλαμά, του Σικελιανού, του Σεφέρη - προσωπική δέσμευση («Κι αυτό θα κάνω»)	
9. Συνελήφθη το πρωί της Παρασκευής για κακοποίηση ζωού ο 76χρονος ιδιοκτήτης του αλόγου που ξεψύχησε χθες το μεσημέρι σε κεντρικό δρόμο της πόλης της Κέρκυρας. Η σύλληψη πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της	- χρονικοί προσδιορισμοί («σήμερα το πρωί») - χρήση αορίστου - ρήματα δηλωτικά ενεργειών	δημοσιογραφική αφήγηση γεγονότος	

ΤΟ ΠΕΡΙΚΕΙΜΕΝΟ

προανάκρισης που διενεργείται από το Αστυνομικό Τμήμα Κέρκυρας, υπό την εποπτεία του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών. Ο συλληφθείς θα οδηγηθεί στην αρμόδια Εισαγγελική Αρχή, ενώ επιπλέον σε βάρος του βεβαιώθηκε διοικητικό πρόστιμο 30.000 ευρώ, σύμφωνα με το corfutvnews. Σημειώνεται ότι σήμερα το πρωί φιλοζωικές οργανώσεις της Κέρκυρας προχώρησαν σε διαμαρτυρία μπροστά από την είσοδο του Παλαιού Φρουρίου για τις συνθήκες εργασίας των αλόγων.	- κυριαρχία παθητικής σύνταξης («Συνελήφθη», «πραγματοποιήθηκε», «διενεργείται», «θα οδηγηθεί»...		
10. [Ανάρτηση στα μκδ] Φίλοι γονείς, εξηγήστε στα παιδιά σας πως το αλκοόλ, όταν συνδυάζεται με οδήγηση, έχει μπόνους κι ένα καρότσι αναπηρίας ή μια μόνιμη θέση στο τοπικό κοιμητήριο. Ο γονιός επιβάλλεται να είναι αυστηρός, αν αγαπά τα παιδιά του.	- φιλική προσφώνηση («Φίλοι γονείς») - προστακτική που δηλώνει προτροπή («εξηγήστε») ειρωνεία («έχει μπόνους... κοιμητήριο») - τροπικότητα υποχρέωσης («επιβάλλεται»)	πρόβλημα-λύση-αξιολόγηση	
11. Σήμερα βιώνουμε μια κρίση ευρέος φάσματος και διεθνούς κλίμακας. Δεν μιλώ για την παγκόσμια οικονομική κρίση που ξεκίνησε το 2008. Μιλώ για μια κρίση που περνά απαρατήρητη, η οποία, όμως, μακροπρόθεσμα μπορεί να αποβεί πολύ πιο επικίνδυνη για το μέλλον της δημοκρατίας: μια πλανητική κρίση παιδείας.	- σχήμα: άρση-θέση - αντιθετικό ζεύγος εννοιών («παγκόσμια οικονομική κρίση» vs «πλανητική κρίση παιδείας»)	αντίθεση, αντιπαράθεση	

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ

Τίτλος: Το περιεχόμενο – ΚΕΙΜΕΝΟ & ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Σχεδιασμός: Αγγελάκος Κωνσταντίνος, Αυδή Άβρα, Αλεξίου Γεωργία,
Μερκούρη Αναστασία, Μητελούδης Πανταζής, Μητρούλιας Παναγιώτης,
Παπαλού Σοφία, Πασσάς Ιωάννης, Χριστόπουλος Δημήτριος

Ημερομηνία ανάρτησης: 10/01/2025

Έκδοση: 1.0

ΕΡΓΟ / ΠΡΑΞΗ: ΜΗΤΡΩΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ, ΟΠΣ 5190849, ΙΕΠ, ΕΣΠΑ 2021-2027